

RAPORTI I VLERËSIMIT TË NDIKIMIT

EMËRTIMI I PROPOZIMIT TË POLITIKËS	Projektligj “Për shfuqizimin e ligjit nr.32/2018 “Për Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës”
MINISTRIA UDHËHEQËSE	Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme
FAZA E POLITIKËS/VLERËSIMIT TË NDIKIMIT	Zhvillim
BURIMI I PROPOZIMIT TË POLITIKËS	Kombëtar
DIREKTIVË/RREGULLORE E BE-së	Jo e zbatueshme
PUBLIKIMET DHE STRATEGJITË E LIDHURA	Strategjia Kombëtare për Diasporën 2021-2025 dhe Plani i Veprimit
DATA E KONSULTIMIT PUBLIK	
DATA E VLERËSIMIT TË NDIKIMIT	Janar 2024
A E KA SHQYRTUAR KRYEMINISTRIA VLERËSIMIN E NDIKIMIT? NËSE PO, JEPNI DATËN E SHQYRTIMIT	
NUMRI I VLERËSIMIT TË NDIKIMIT	2024-MEPJ-Nr.2
TE DHËNA KONTAKTI (EMRI, E-MAIL, NUMRI I TELEFONIT TË PERSONIT TË KONTAKTIT)	Ejona Hoxha, Drejtoria e të Drejtës Ndërkombëtare dhe Traktateve ejona.hoxha@mfa.gov.al Enkeleda Riza, Drejtoria e Diplomacisë Publike dhe Diasporës enkeleda.riza@mfa.gov.al Natalia Kapllanaj, Drejtoria e Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar natalia.kapllanaj@mfa.gov.al

PJESA 1: PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE (Maksimumi 2 faqe)

PËRKUFIZIMI I PROBLEMIT

Cili është problemi në shqyrtim dhe cilat janë shkaqet e tij? Pse është e nevojshme ndërhyrja qeverisë?

Këshilli i Ministrave ka miratuar vendimin nr.81, datë 09.02.2022, të Këshillit të Ministrave “Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme”, sipas të cilit MEPJ caktohet si institucion përgjegjës për Diasporën, përgjegjësi kjo që më parë i përkiste Ministrit të Shtetit për Diasporën.

Në këto kushte, Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme i lindi nevoja për të bërë një analizë të kuadrit ligjor në fuqi për çështjet e diasporës, duke mbajtur në konsideratë nga njëra anë politikën shtetërore dhe objektivat e MEPJ për mbrojtjen e të drejtave dhe interesave të popullsisë shqiptare që jeton jashtë kufijve të RSH-së, dhe nga ana tjetër nevojën për një centralizim të trajtimit të çështjeve të diasporës.

Në përfundim të kësaj analize propozohet rishikimi i të gjithë kuadrit ligjor që rregullon çështjet e diasporës, nga ku është konkluduar ndër të tjera edhe nevoja për shfuqizimin e ligjit nr. 32/2018 “Për Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës” (FSHZHD).

Misioni i FSHZHD lidhet kryesisht me sigurimin dhe shpërndarjen e mjeteve financiare, në kuadrin e nxitjes së zhvillimit social-ekonomik e kulturor, bazuar në Strategjinë Kombëtare për Diasporën, nëpërmjet promovimit, inkurajimit dhe nxitjes së prirjeve filantropike dhe

investimeve në mbështetje të zhvillimit të diasporës në Republikën e Shqipërisë e jashtë saj.

Ky mision në kushtet e kalimit të çështjeve të diasporës në fushën e përgjegjësisë së ministrisë përgjegjëse për punët e jashtme, duhet të realizohet nga kjo ministri që ka edhe tagrin ligjor për realizimin e tij.

Pas një procesi rishikimi me qëllim përmirësimin në kuadër të llogaridhënies, efikasitetit dhe efektivitetit, lindi nevoja e ndryshimit në planin teknik dhe organizativ të kuadrit rregullator për çështjet e diasporës. Së pari duhet të përshtatet kuadri ligjor rregullator me politikat e zbatueshme si dhe shmangia e mbivendosjes të kompetencave dhe kostove të tepërta operacionale.

OBJEKTIVAT

Cilat janë objektivat dhe efektet e synuara të propozimit?

- Realizimi i sigurimit dhe shpërndarjes së mjeteve financiare, në kuadrin e nxitjes së zhvillimit social-ekonomik e kulturor, bazuar në strategjinë kombëtare për diasporën, nëpërmjet promovimit, inkurajimit dhe nxitjes së prirjeve filantropike dhe investimeve, nga ministri që ka tagrin ligjor, në kushtet e kalimit të çështjeve të diasporës në fushën e përgjegjësisë së ministrisë përgjegjëse për punët e jashtme.
- Krijimi i lehtësive në qasjen koherente të politikave të angazhimit ndaj diasporës dhe në mbikëqyrjen e zbatimit të Strategjisë Kombëtare të Diasporës, mundësimi i një kanali komunikimi, në vend të atij me shumë drejtime, nëpërmjet centralizimit të çështjeve të diasporës.
- Përbushja e objektivave të shtyllës Ekonomia dhe Biznesi të Strategjisë Kombëtare të Diasporës 2021-2025.
- Realizimi objektivave të parashikuara në kapitullin II, të vendimit nr. 120, datë 6.3.2024 të Këshillit të Ministrave dhe që lidhen me nxitjen e bashkëpunimit ekonomik ndërmjet vendit të origjinës dhe diasporës.
- Pasja e një institucioni qëndror me struktura të posacme që merren në përditshmërinë e tyre me çështjet e diasporës, si pjesë e detyrave funksionale.
- Përgjegjësitë dhe detyrat e parashikuara në ligjin që propozojmë të shfuqizojmë të vijnë të realizohen nga vetë institucioni i MEPJ-së.

OPSIONET E POLITIKAVE

Cilat janë opsionet kryesore të politikave, duke përfshirë mënyrat ndaj rregullimit? Duhet të bëni krahasimin e avantazheve/përfitimeve kryesore dhe të dizavantazheve/kostove të opsioneve të mundshme. Duhet të përcaktoni detajet në lidhje me opsionin e preferuar.

Me qëllim arritjen e objektivit të sipërcituar janë shqyrtuar tre opsionet e mëposhtme:

Opsioni 0 (status quo): Ky opsion nuk i zgjidh problematikat e sipërcituara. Mungesa e fondeve që ka shkaktuar mosfunksionimin *de facto* të Fondit që para kalimit në fushë përgjegjësie të MEPJ dhe pamundësia e krijimit të të ardhurave është një situatë e pandryshueshme dhe nuk mund të adresohet pa ndërmarrë hapa konkret rregullator.

Opsioni 1 (rregullator): Shfuqizimi i ligjit nr. 32/2018 “Për Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës”, për shkak të humbjes së qëllimit të krijimit të FSHZHD, për sigurimin dhe

shpërndarjen e mjeteve financiare, në kuadrin e nxitjes së zhvillimit social-ekonomik e kulturor, bazuar në strategjinë kombëtare për diasporën, nëpërmjet promovimit, inkurajimit dhe nxitjes së prirjeve filantropike dhe investimeve në mbështetje të zhvillimit të diasporës në Republikën e Shqipërisë e jashtë saj.

FSHZHD ka patur mungesë fondesh për arsye të përfundimit të afatit të projekteve që subjekti ka realizuar, në kuadër të marrëveshjeve të lidhura nga Këshilli i Ministrave, si dhe projekte të financuara nga Këshilli i Ministrave, donatorë të ndryshëm, si dhe të ardhura nga aktivitete të veta (neni 7 “Kapitali dhe burimet e financimit” i ligjit nr.32/2018). Gjithashtu, edhe në këndvështrimin e zbatimit të rregullave të teknikës legjislative, ky option rezulton të jetë më i favorshmi për të zbatuar politikën.

Opsioni 2 (jo rregullator): Politika që kërkojmë të realizojmë “pushimi së ekzistuari i FSHZHD” nuk mund të bëhet me akte jo-rregullatore, kjo për faktin se krijimi i saj është bërë me akt rregullator(ligj)

ANALIZA E NDIKIMEVE

Cilat janë ndikimet e opsionit të preferuar? Kjo duhet të përfshijë ndikimet me vlerë monetare të përcaktuar dhe ndikimet pa vlerë monetare të përcaktuar mbi buxhetin dhe bizneset.

Grupet e prekura ose përfituese nga miratimi i opsionit të parë janë:

- 1) Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme dhe strukturat e varësisë.
- 2) Përfituesit e mbështetjes financiare, nëpërmjet filantropisë, për përmirësimin e infrastrukturës social-ekonomike e kulturore në Shqipëri, si dhe në diasporë.

Ndikimet e drejtpërdrejta për grupet e prekura nga ndryshimi i politikës:

- Ndikim më të gjerë në drejtim të promovimit të Shqipërisë në arenën ndërkombëtare dhe tërheqjen e investimeve nëpërmjet strukturave të posaçme brenda aparatit të MEPJ dhe atyre të varësisë, siç është AKD.
- Shmangia e mbivendosjes së strukturave dhe funksioneve paralele.
- Arritja e efikasitetit dhe efektivitetit të objektivave të përcaktuara në politikën e angazhimit të diasporës dhe zbatimin e Strategjisë Kombëtare të Diasporës 2021-2025, duke shmangur burokracinë dhe në këtë mënyrë do të përdoret vetëm një kanal komunikimi.

Sa i përket analizës sasiore mbi ndikimet financiare direkte/indirekte të ndryshimit të politikës mund të themi se kjo politikë nuk sjell efekte negative monetare për Buxhetin e Shtetit.

ARSYETIMI I OPSIONIT TË PREFERUAR

Shpjegoni arsyet për zgjedhjen e opsionit të preferuar. Ju lutemi jepni nëse është e mundur koston dhe përfitimin me vlerë të përcaktuar monetare.

Opsioni 1 (rregullator), Shfuqizimi i ligjit nr. 32/2018 “Për Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës”, synon përshtatjen e kuadrit ligjor që rregullon çështjet e diasporës, ndryshimi i kuadrit ligjor ekzistues për diasporën sjell nevojën për shfuqizimin e ligjit nr. 32/2018 “Për Fondin Shqiptar për Zhvillim të Diasporës” (FSHZHD).

Opsioni 1 është i vetmi, që mund të përmbushë nevojën për harmonizimin dhe përmirësimin harmonizmit të legjislacionit duke marrë parasysh ndryshimin e fushës së përgjegjësisë për çështjet e diasporës.

Nëpërmjet këtij opsioni synohet forcimi i metejshëm i politikave shtetërore për zhvillimin dhe konsolidimin e bashkëpunimit me diasporën.

Shfuqizimi i ligjit nr. 32/2018 “Për Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës”, për shkak të humbjes së qëllimit të krijimit të FSHZHD, për sigurimin dhe shpërndarjen e mjeteve financiare, në kuadrin e nxitjes së zhvillimit social-ekonomik e kulturor, bazuar në strategjinë kombëtare për diasporën, nëpërmjet promovimit, inkurajimit dhe nxitjes së prirjeve filantropike dhe investimeve në mbështetje të zhvillimit të diasporës në Republikën e Shqipërisë e jashtë saj.

FSHZHD ka patur mungesë fondesh për arsye të përfundimit të afatit të projekteve që subjekti ka realizuar, në kuadër të marrëveshjeve të lidhura nga Këshilli i Ministrave, si dhe projekte të financuara nga Këshilli i Ministrave, donatorë të ndryshëm, si dhe të ardhura nga aktivitete të veta (neni 7 “Kapitali dhe burimet e financimit” i ligjit nr.32/2018). Gjithashtu, edhe në këndvështrimin e zbatimit të rregullave të teknikës legjislative, ky opsion rezulton të jetë më i favorshmi për të zbatuar politikën.

Kostoja e përlllogaritur në total e opsionit të preferuar mbi buxhetin e shtetit gjatë periudhës 3-vjeçare menjëherë pas miratimit të ligjit (kostoja në total në lek, çmimet aktuale, në terma nominalë):

	FINANCA	

Kostot e përlllogaritura për buxhetin e shtetit për Opsionin 1 (rregullator) për periudhën 3-vjeçare janë 0 (zero) në kushtet kur vlerësohet se përgjegjësitë dhe detyrat e parashikuara në ligjin që propozohet të shfuqizohet do të realizohen nga vetë institucioni i MEPJ-së.

KONSULTIMI

Jepni një përmbledhje të çdo konsultimi të kryer (me kë dhe si jeni konsultuar?), çfarë pikëpamjesh janë shprehur, si janë trajtuar ato, domethënë çfarë ndryshimesh janë pranuar dhe çfarë janë refuzuar dhe arsyet pse?)

Në zbatim të legjislacionit në fuqi, ky projektligj publikohet në Regjistrin Elektronik për Njoftimin dhe Konsultimin Publik, për një periudhë 20 ditë pune nga dita e publikimit në RENJKP.

ZBATIMI DHE MONITORIMI

Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme është institucioni përgjegjës për zbatimin dhe monitorimin e opsionit të zgjedhur.

Historik

- *Jepni kontekstin e politikës*

Fondi Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës (në vijim FSHZHD) është krijuar si një person juridik publik me ligjin nr. 32/2018 “Për Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës”. Objekti i veprimtarisë së FSHZHD, ndër të tjera ka qënë mbështetje e anëtarëve të diasporës për kontributin mbi çështjet arsimore, kulturore, shëndetësore si dhe bashkëpunimi me organizatat e tjera jofitimprurëse dhe organizata filantropike.

FSHZHD ka si qëllim përcaktimin e rregullave për sigurimin dhe shpërndarjen e mjeteve financiare, në kuadrin e nxitjes së zhvillimit social-ekonomik e kulturor, bazuar në strategjinë kombëtare për diasporën, nëpërmjet promovimit, inkurajimit dhe nxitjes së prirjeve filantropike dhe investimeve në mbështetje të zhvillimit të diasporës në Republikën e Shqipërisë e jashtë saj.

VKM nr. 510/2017 “Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të ministrit të Shtetit për Diasporën”, e shfuqizuar, rregullonte përgjegjësinë shtetërore të ministrit të Shtetit për Diasporën, ku në mënyrë indirekte subjektet si FSHZHD, AKD, QSPA ishin në varësi të ministrit të Shtetit për Diasporën.

Në zbatim të programit të ri të qeverisë 2021-2025 u vendos edhe riorganizimi i disa prej institucioneve. Me qëllim arritjen e objektivave të vendosura dhe forcimin e politikës së jashtme, Këshilli i Ministrave ndryshoi fushën e përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme me vendimin nr.81, datë 9.2.2022, sipas të cilit MEPJ caktohet si institucion përgjegjës për diasporën, përgjegjësi kjo që më parë i përkiste Ministrit të Shtetit për Diasporën, i cili pushoi së ekzistuari.

Duke qenë para rastit të kalimit procedural, ku një organ publik pushon së ekzistuari dhe të drejtat e detyrimit e tij i kalojnë një organi tjetër publik. Në rastin konkret, të gjitha të drejtat dhe detyrimit e ministrit të Shtetit për Diasporën i kanë kaluar MEPJ.

Në këto kushte, Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme i lindi nevoja për të bërë një analizë të kuadrit ligjor në fuqi për çështjet e diasporës, duke mbajtur në konsideratë nga njëra anë politikën shtetërore dhe objektivat e MEPJ për mbrojtjen e të drejtave dhe interesave të popullsisë shqiptare që jeton jashtë kufijve të RSH-së, dhe nga ana tjetër nevojën për një centralizim të trajtimit të çështjeve të diasporës.

Sipas ligjit, FSHZHD përfiton nga buxheti i shtetit vetëm fonde për zhvillimin e projekteve të miratuara Këshilli i Ministrave, nga të cilat mbulonte edhe shpenzimet administrative, operative të veprimtarisë së zakonshme të tij. FSHZHD ka shprehur shqetësimin për mungesën e fondeve për arsye të përfundimit të afatit të projekteve që kishin realizuar. Pra, problematika e mosfunksionimit *de facto* të saj, ka ekzistuar që para kalimit në fushë përgjegjësie të MEPJ.

Duke qenë se, MEPJ ka ndërmarrë hapa ligjor për rishikimin e të gjithë kuadrit ligjor që rregullon çështjet e diasporës, veçanërisht përmirësimin e ligjit nr.16/2018 “Për Diasporën”, i ndryshuar, si dhe për shkak të humbjes së qëllimit të krijimit të FSHZHD, shihet e nevojshme shfuqizimi i ligjit nr. 32/2018 “Për Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës”.

Problemi në shqyrtim

- *Përshkruani natyrën e problemit.*
- *Identifikoni shkaqet e problemit.*
- *Përshkruani shtrirjen e problemit.*
- *Identifikoni grupet e prekura nga ky problem - qeveria / biznesi / shoqëria civile / qytetarët. MEPJ?*
- *Vlerësoni nëse problemi mund të trajtohet ose jo përmes një ndryshimi të politikave.*

PËRKUFIZIMI I PROBLEMIT

Cili është problemi në shqyrtim dhe cilat janë shkaqet e tij? Pse është e nevojshme ndërhyrja qeverisë?

Gjatë vitit 2022, në zbatim të programit të ri të qeverisë 2021-2025 u vendos edhe riorganizimi i disa prej institucioneve. Me qëllim arritjen e objektivave të vendosura dhe forcimin e politikës së jashtme, Këshilli i Ministrave ndryshoi fushën e përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme me vendimin nr.81, datë 9.2.2022, sipas të cilit MEPJ caktohet si institucion përgjegjës për diasporën, përgjegjësi kjo që më parë i përkiste Ministrisë të Shtetit për Diasporën, i cili pushoi së ekzistuari.

Si rezultat i këtij ndryshimi, MEPJ-së i lindi detyrimi për të bërë një vlerësim të legjislacionit në fuqi në përputhje me politikat dhe objektivat e qeverisë, dhe objektivave të MEPJ-së, në zbatim të politikës së jashtme.

Fondi Shqiptar Për Zhvillimin e Diasporës (në vijim FSHZHD) është krijuar si një person juridik publik me ligjin nr. 32/2018 “Për Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës”. Objekti i veprimtarisë së FSHZHD, ndër të tjera është mbështetja e anëtarëve të diasporës mbi kontributin mbi çështjet arsimore, kulturore, shëndetësore si dhe bashkëpunimi me organizatat e tjera jofitimprurëse dhe organizata filantropike.

FSHZHD ka si qëllim përcaktimin e rregullave për sigurimin dhe shpërndarjen e mjeteve financiare, në kuadrin e nxitjes së zhvillimit social-ekonomik e kulturor, bazuar në strategjinë kombëtare për diasporën, nëpërmjet promovimit, inkurajimit dhe nxitjes së prirjeve filantropike dhe investimeve në mbështetje të zhvillimit të diasporës në Republikën e Shqipërisë e jashtë saj.

Sipas ligjit, FSHZHD përfiton nga buxheti i shtetit vetëm fonde për zhvillimin e projekteve të miratuara Këshilli i Ministrave, nga të cilat mbulonte edhe shpenzimet administrative, operative të veprimtarisë së zakonshme të tij. FSHZHD ka shprehur shqetësimin për mungesën e fondeve për arsye të përfundimit të afatit të projekteve që kishin realizuar. Pra, problematika e mosfunksionimit *de facto* të saj, ka ekzistuar që para kalimit në fushë përgjegjësie të MEPJ.

Duke qenë se, MEPJ ka ndërmarrë hapa ligjor për rishikimin e të gjithë kuadrit ligjor që rregullon çështjet e diasporës, veçanërisht përmirësimin e ligjit nr.16/2018 “Për Diasporën”, i ndryshuar, si dhe për shkak të humbjes së qëllimit të krijimit të FSHZHD, shihet e nevojshme shfuqizimi i ligjit nr. 32/2018 “Për Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës”.

Arsyeja e ndërhyrjes

- *Shpjegoni pse qeveria planifikon të ndërhyjë dhe pse është e nevojshme.*
- *Shpjegoni se çfarë shpreson të trajtojë qeveria nëpërmjet kësaj ndërhyrjeje.*
- *Qeveria*

- Identifikoni shkallën e ndërhyrjes së qeverisë që nevojitet për të trajtuar problemin.
- Shpjegoni se si i mbështet kjo ndërhyrje objektivat e nivelit të lartë të qeverisë.
- Rendisni punën ekzistuese që është realizuar tashmë.

Përmirësimi i ligjit aktual për diasporën nr.16/2018 dhe shfuqizimi i ligjit për Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës, ka sjell nevojën për harmonizimin e kuadrit rregullator për diasporën.

MEPJ bën hartimin e politikave shtetërore për diasporën, ndërmerr hapa të rëndësishëm dhe konkretë për ruajtjen e lidhjeve të diasporës me vendin e origjinës, tërheqjen dhe rritjen e kontributeve të diasporës në atdhe, jo vetëm në aspektin ekonomik por edhe të burimeve dhe resurseve njerëzore, duke u bazuar edhe në planet e veprimit të Strategjisë Kombëtare për Diasporën për vitet 2021-2025.

Me vendimin nr.81, datë 9.2.2022, MEPJ-ja caktohet si institucion përgjegjës për diasporën, përgjegjësi kjo që më parë i përkiste Ministrisë të Shtetit për Diasporën.

Si rezultat i këtij ndryshimi, MEPJ-së i lindi detyrimi për të bërë një vlerësim të legjislacionit në fuqi në përputhje me politikat dhe objektivat e qeverisë dhe të MEPJ-së, në zbatim të politikës së jashtme, me qëllim që të shmangë mospërputhjen e kuadrit rregullator për diasporën dhe të sigurojë harmonizimin e kuadrit ligjor rregullator për diasporën.

Fondi Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës, ka patur mungesë fondesh, gjë që ka shkaktuar mosfunksionimin *de facto* të tij që para kalimit në fushë përgjegjësie të MEPJ. Si pasojë ka humbur qëllimin e krijimit të FSHZHD, për sigurimin dhe shpërndarjen e mjeteve financiare, në kuadrin e nxitjes së zhvillimit social-ekonomik e kulturor, bazuar në strategjinë kombëtare për diasporën, nëpërmjet promovimit, inkurajimit dhe nxitjes së prirjeve filantropike dhe investimeve në mbështetje të zhvillimit të diasporës në Republikën e Shqipërisë e jashtë saj.

Mungesa e fondeve ka ardhur si rezultat i përfundimit të afatit të projekteve që subjekti ka realizuar, në kuadër të marrëveshjeve të lidhura nga Këshilli i Ministrave, si dhe projekte të financuara nga Këshilli i Ministrave, donatorë të ndryshëm, si dhe të ardhura nga aktivitete të veta (neni 7 “Kapitali dhe burimet e financimit” i ligjit nr.32/2018). Gjithashtu, edhe në këndvështrimin e zbatimit të rregullave të teknikës legjislative, ky opsion rezulton të jetë më i favorshmi për të zbatuar politikën.

Për këtë arsye, si dhe për të shmangur mospërputhjen e kuadrit ligjor rregullator, si dhe për të garantuar zbatimin e politikave shtetërore për ndjekjen e çështjeve lidhur me diasporën dhe organizimin e strukturave përgjegjëse, ky opsion rezulton të jetë më i favorshmi për të zbatuar politikën.

Objektivi i politikës

- Vendosi objektiva që korrespondojnë me problemin dhe shkaqet e tij.
- Sigurohuni që objektivat janë specifike, të matshëm, të arritshëm, realë dhe në kohë.

- Realizimi i sigurimit dhe shpërndarjes së mjeteve financiare, në kuadrin e nxitjes së zhvillimit social-ekonomik e kulturor, bazuar në strategjinë kombëtare për diasporën, nëpërmjet promovimit, inkurajimit dhe nxitjes së prirjeve filantropike dhe investimeve, nga ministri që ka tagrin ligjor, në kushtet e kalimit të çështjeve të diasporës në fushën e përgjegjësisë së ministrisë përgjegjëse për punët e jashtme.

- Krijimi i lehtësive në qasjen koherente të politikave të angazhimit ndaj diasporës dhe në mbikëqyrjen e zbatimit të Strategjisë Kombëtare të Diasporës, mundësimi i një kanali komunikimi, në vend të atij me shumë drejtime, nëpërmjet centralizimit të çështjeve të diasporës.

- Përmbushja e objektivave të shtyllës Ekonomia dhe Biznesi të Strategjisë Kombëtare të Diasporës 2021-2025.

Vlerësojmë se përgjegjësitë dhe detyrat e parashikuara në ligjin që propozojmë të shfuqizojmë të realizohen nga vetë institucioni i MEPJ-së.

Përshkrimi i opsioneve të shqyrtuara

- Përshkruani opsionin e status quo-së.
- Identifikoni dhe përshkruani të gjitha opsionet e politikave që keni marrë parasysh.
- Shpjegoni se si janë zgjedhur opsionet e renditura.

OPSIONET E POLITIKAVE

Cilat janë opsionet kryesore të politikave, duke përfshirë mënyrat ndaj rregullimit? Duhet të bëni krahasimin e avantazheve/përfitimeve kryesore dhe të dizavantazheve/kostove të opsioneve të mundshme. Duhet të përcaktoni detajet në lidhje me opsionin e preferuar.

Me qëllim arritjen e objektivit të sipërcituar janë shqyrtuar tre opsionet e mëposhtme:

Opsioni 0 (status quo): Ky opsion nuk i zgjidh problematikat e sipërcituara. Mungesa e fondeve që ka shkaktuar mosfunksionimin *de facto* të Fondit që para kalimit në fushë përgjegjësie të MEPJ dhe pamundësia e krijimit të të ardhurave është një situatë e pandryshueshme dhe nuk mund të adresohet pa ndërmarrë hapa konkretë rregullatorë.

Opsioni 1 (rregullator): Shfuqizimi i ligjit nr. 32/2018 “Për Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës”, për shkak të humbjes së qëllimit të krijimit të FSHZHD, për sigurimin dhe shpërndarjen e mjeteve financiare, në kuadrin e nxitjes së zhvillimit social-ekonomik e kulturor, bazuar në strategjinë kombëtare për diasporën, nëpërmjet promovimit, inkurajimit dhe nxitjes së prirjeve filantropike dhe investimeve në mbështetje të zhvillimit të diasporës në Republikën e Shqipërisë e jashtë saj.

FSHZHD ka patur mungesë fondesh për arsye të përfundimit të afatit të projekteve që subjekti ka realizuar, në kuadër të marrëveshjeve të lidhura nga Këshilli i Ministrave, si dhe projekte të financuara nga Këshilli i Ministrave, donatorë të ndryshëm, si dhe të ardhura nga aktivitete të veta (neni 7 “Kapitali dhe burimet e financimit” i ligjit nr.32/2018). Gjithashtu, edhe në këndvështrimin e zbatimit të rregullave të teknikës legislative, ky opsion rezulton të jetë më i favorshmi për të zbatuar politikën.

Opsioni 2 (jo rregullator): Politika që kërkojmë të realizojmë “pushimi i ekzistuarit i FSHZHD” nuk mund të bëhet me akte jo-rregullator.

Vlerësimi i opsioneve/analizimi i ndikimeve

- Identifikoni se kush preket.
- Identifikoni llojet e ndikimeve për secilin grup të prekur; bëni dallimin midis ndikimeve të drejtpërdrejta dhe jo të drejtpërdrejta.
- Për ndikimet e drejtpërdrejta:
 - Përshkruani nga ana cilësore ndikimet e drejtpërdrejta mbi grupet e prekura.

- *Analizoni nga ana sasiore ndikimet më të rëndësishme të drejtpërdrejta.*
- *Përcaktoni vlerën monetare të ndikimeve më të rëndësishme të drejtpërdrejta aty ku është e mundur (shih aneksin 1/a për tabelën që mund të përdorni).*
- *Analizoni ndikimin mbi ndërmarrjet e vogla dhe të mesme.*
- *Për ndikimet jo të drejtpërdrejta:*
 - *Përshkruani nga ana cilësore ndikimet jo të drejtpërdrejta mbi grupet e prekura.*
 - *Analizoni ndikimin mbi konkurrencën.*
- *Diskutoni kufizimin e analizës:*
 - *Jepni supozimet në të cilat janë bazuar parashikimet dhe risqet, të cilave ato u nënshtrohen.*
 - *Tregoni sa të forta, të pavarura dhe të rëndësishme janë provat që mbështesin supozimet.*
 - *Tregoni se çfarë mund të pengojë realizimin e përfitimeve, të rrisë kostot ose të sjellë pasoja të papritura.*
- *Përmbledhni vlerësimin e opsioneve:*
 - *Paraqisni një pasqyrë përmbledhëse të të gjitha ndikimeve të opsioneve të analizuara.*
 - *Shpjegoni se si ndikimet e të gjitha opsioneve të analizuara krahasohen me njëra-tjetrën.*
 - *Paraqisni përlogaritjet më të mira të përgjithshme neto të ndikimit me vlerë monetare të përcaktuar për çdo opsion (shih aneksin 1/b për tabelën që mund të përdorni).*

ANALIZA E NDIKIMEVE

Cilat janë ndikimet e opsionit të preferuar? Kjo duhet të përfshijë ndikimet me vlerë monetare të përcaktuar dhe ndikimet pa vlerë monetare të përcaktuar mbi buxhetin dhe bizneset.

Grupet e prekura ose përfituese nga miratimi i opsionit të parë janë:

- 1) Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme dhe strukturat e varësisë.
- 2) Përfituesit e mbështetjes financiare, nëpërmjet filantropisë, për përmirësimin e infrastrukturës social-ekonomike e kulturore në Shqipëri, si dhe në diasporë.

Ndikimet e drejtpërdrejta për grupet e prekura nga ndryshimi i politikës:

Ndikimet e drejtpërdrejta për grupin e parë të prekur nga ndryshimi i politikës:

- Përdorimi më i mirë i buxhetit të Strategjisë Kombëtare të Diasporës në funksion të objektivave të caktuara, duke shmangur strukturat paralele;
- Ndikim më të gjerë në drejtim të promovimit të Shqipërisë në arenën ndërkombëtare dhe tërheqjen e investimeve nëpërmjet strukturave të posaçme brenda aparatit të MEPJ dhe atyre të varësisë, siç është AKD.
- Shmangien e mbivendosjes së strukturave paralele dhe funksioneve
- Arritja e efikasitetit dhe efektivitetit të objektivave të përcaktuara në politikat e angazhimit të diasporës dhe zbatimin e Strategjisë Kombëtare të Diasporës 2021-2025, duke shmangur burokracitë dhe në këtë mënyrë do të përdoret vetëm një kanal komunikimi.

Ndikimet e drejtpërdrejta për grupin e dytë të prekur nga ndryshimi i politikës:

- Përfshirje më e madhe e pjesëtarëve të diasporës në jetën ekonomike dhe sociale të Shqipërisë, nëpërmjet koordinimit dhe ndërtimit të programeve të vecanta në këtë kuadër.

- Mbrojtja më e mirë e të drejtave dhe interesave të pjesëtarëve të diasporës
 - Nuk ka asnjë ndikim të drejtpërdrejtë në ndryshimin e kësaj politike.
- FSHZHD ka patur mungesë fondesh për arsye të përfundimit të afatit të projekteve që subjekti ka realizuar, në kuadër të marrëveshjeve të lidhura nga Këshilli i Ministrave, si dhe projekte të financuara nga Këshilli i Ministrave, donatorë të ndryshëm, si dhe të ardhura nga aktivitete të veta (neni 7 “Kapitali dhe burimet e financimit” i ligjit nr.32/2018).

Arsyetimi i opsionit të preferuar

- Zgjidhni opsionin e preferuar, bazuar në analizë.
- Shpjegoni arsyetimin tuaj.

Opsioni 1 (rregullator), Shfuqizimi i ligjit nr. 32/2018 “Për Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës”, synon përshtatjen e kuadrit ligjor që rregullon çështjet e diasporës, ndryshimi i kuadrit ligjor ekzistues për diasporën sjell nevojën për shfuqizimin e ligjit nr. 32/2018 “Për Fondin Shqiptar për Zhvillim të Diasporës” (FSHZHD).

Opsioni 1 është i vetmi, që mund të përmbushë nevojën për harmonizimin dhe përmirësimin harmonizmit të legjislacionit duke marrë parasysh ndryshimin e fushës së përgjegjësisë për çështjet e diasporës.

Nëpërmjet këtij opsioni synohet forcimi i metejshëm i politikave shtetërore për zhvillimin dhe konsolidimin e bashkëpunimit me diasporën.

Shfuqizimi i ligjit nr. 32/2018 “Për Fondin Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës”, për shkak të humbjes së qëllimit të krijimit të FSHZHD, për sigurimin dhe shpërndarjen e mjeteve financiare, në kuadrin e nxitjes së zhvillimit social-ekonomik e kulturor, bazuar në strategjinë kombëtare për diasporën, nëpërmjet promovimit, inkurajimit dhe nxitjes së prirjeve filantropike dhe investimeve në mbështetje të zhvillimit të diasporës në Republikën e Shqipërisë e jashtë saj.

FSHZHD ka patur mungesë fondesh për arsye të përfundimit të afatit të projekteve që subjekti ka realizuar, në kuadër të marrëveshjeve të lidhura nga Këshilli i Ministrave, si dhe projekte të financuara nga Këshilli i Ministrave, donatorë të ndryshëm, si dhe të ardhura nga aktivitete të veta (neni 7 “Kapitali dhe burimet e financimit” i ligjit nr.32/2018). Gjithashtu, edhe në këndvështrimin e zbatimit të rregullave të teknikës legislative, ky opsion rezulton të jetë më i favorshmi për të zbatuar politikën.

Gjithashtu janë përcaktuar kriteret që tregojnë arritjen e objektivave:

- Përdorimi më i mirë i buxhetit të Strategjisë Kombëtare të Diasporës në funksion të objektivave të caktuara, duke shmangur strukturat paralele;
- Ndikim më të gjerë në drejtim të promovimit të Shqipërisë në arenën ndërkombëtare dhe tërheqjen e investimeve nëpërmjet strukturave të posaçme brenda aparatit të MEPJ dhe atyre të varësisë, siç është AKD.
- Shmangien e mbivendosjes së strukturave paralele dhe funksioneve
- Arritja e efikasitetit dhe efektivitetit të objektivave të përcaktuara në politikat e angazhimit të diasporës dhe zbatimin e Strategjisë Kombëtare të Diasporës 2021-2025, duke shmangur burokracitë dhe në këtë mënyrë do të përdoret vetëm një kanal komunikimi.

- Ulja e kostove operacionale dhe shpenzimeve të tjera si pasojë e mbivendosjes së strukturave paralele që kryejnë të njëjtat funksione.
- Rritja e nivelit të investimeve si pasojë e rritjes së besueshmërisë në politikat dhe strukturat shtetërore.

Çështje të zbatimit

- Shpjegoni se cila njësi do të jetë përgjegjëse për zbatimin e opsionit të zgjedhur.
- Shpjegoni pengesat e mundshme për zbatimin e opsionit të zgjedhur.
- Përshkruani masat që do të ndërmerren gjatë zbatimit për të arritur qëllimet e politikës.
- Specifikoni të gjitha kërkesat e përputhshmërisë dhe të zbatimit.

Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme me strukturat e varësisë janë strukturat përgjegjëse për zbatimin e opsionit të zgjedhur.

Masat që do të ndërmerren për zbatimin e këtij opsioni janë:

MEPJ, me qëllim mirë menaxhimin sa më mirë të burimeve financiare publike si dhe aktivëve në zotërim të FSHZHD do të marrë në dorëzim të gjitha aktivët, pasuritë e mundshme si vlera monetare, aktivë të qarkullueshëm, asete, të drejta dhe detyrime kontraktore në cilësinë e palës kreditore apo debitoare, ku të evidentohen të gjithë detyrimet që FSHZHD ka me palë të tjera.

Faza e shqyrtimit/vlerësimit

- Jepni një përshkrim të përmblodhur të masave të monitorimit dhe të vlerësimit.
- Identifikoni kriteret/treguesit për të matur arritjen e qëllimeve ose progresin drejt tyre.

Monitorimi i zbatimit të politikës do të kryhet nga MEPJ.

Raporti i vlerësimit të ndikimit - Shtojca 2/a

Tabela: Vlera aktuale neto në total (VAN) - kostot dhe përfitimet me vlerë monetare të përcaktuar në milionë lekë e zbritur për 10 vjet (Vlera aktuale e kostos dhe vlera aktuale e përfitimit); krahasuar me status quo-në.

	Viti 1	Viti 2	Viti 3	Viti 4	Viti 5	Viti 6	Viti 7	Viti 8	Viti 9	Viti 10
Faktori zbritës										
Kosto për buxhetin – një herë										
Kosto për buxhetin – në vazhdim										
Kosto për biznesin – një herë										
Kosto për biznesin – në vazhdim										
Kosto për grupet e tjera – një herë										
Kosto për grupet e tjera – në vazhdim										
Kosto në total										
Kosto e zbritur në total = Kosto në total x faktorin zbritës										
Përfitimi për buxhetin – në vazhdim										
Përfitimi për biznesin – një herë										
Përfitimi për biznesin – në vazhdim										
Përfitimi për grupet e tjera – njëherë										
Përfitimi për grupet e tjera – në										

vazhdim										
Kosto për buxhetin – në vazhdim										
Përfitimi në total										
Përfitimi i zbritur në total = Përfitimi në total x faktorin zbritës										
Vlera aktuale e kostos në total										
Vlera aktuale e përfitimit në total										
Vlera aktuale neto (VAN) = Vlera aktuale e përfitimit në total – Vlera aktuale e kostos në total										

Raporti i vlerësimit të ndikimit - Shtojca 2/b

Tabelë: Vlera aktuale neto në total e çdo opsioni

Opsioni	Vlera aktuale në milionë lekë		Vlera aktuale neto në milionë lekë
	Kosto	Përfitimi	
Opsioni 1			
Opsioni 2			